

## Itôv integral - drugi dio

Neka je  $B = \{B_t : t \geq 0\}$  Brownovo gibanje u odnosu na filtraciju  $\{\mathcal{F}_t : t \geq 0\}$ .

1. Riješite Ornstein-Uhlenbeckovu stohastičku diferencijalnu jednačnu

$$dX_t = \mu X_t dt + \sigma dB_t, \quad X_0 = 0,$$

gdje su  $\mu \in \mathbb{R}$  i  $\sigma > 0$  te izračunajte  $\mathbb{E}X_t$  i  $\text{Var}X_t$ .

2. Izračunajte  $\mathbb{E}[\cos \lambda B_t]$ , gdje je  $\lambda > 0$ .

3. Neka je  $W = \{W_t : t \geq 0\}$   $d$ -dimenzionalno Brownovo gibanje, gdje je  $d \geq 3$ . Ako s  $\|x\| = \|(x_1, \dots, x_d)\| = (x_1^2 + \dots + x_d^2)^{1/2}$  označimo Euklidsku normu  $x \in \mathbb{R}^d$ , dokažite da je za svaki  $x \in \mathbb{R}^d$ ,  $x \neq 0$  slučajni proces  $M_t = \|x + W_t\|^{2-d}$ ,  $t \geq 0$  martingal.

4. Riješite stohastičke diferencijalne jednačnje:

(a)  $dX_t = 4X_t dt + 2X_t dB_t$ ,  $X_0 = 2$

(b)  $dX_t = tX_t dB_t$ ,  $X_0 = 1$

(c)  $dX_t = 4dt + 3dB_t - 2X_t dt$ ,  $X_0 = 0$ .

5. Pretpostavimo da slučajni proces  $X$  rješava  $dX_t = H_t dt + dB_t$  i neka je

$$Y_t = e^{-\int_0^t H_s dB_s - \frac{1}{2} \int_0^t H_s^2 ds}.$$

Dokažite da je  $Z_t = X_t Y_t$ ,  $t \geq 0$  martingal.

6. Neka je  $X_t = \int_0^t s dB_s$ ,  $t \geq 0$ .

(a) Koristeći particiju intervala  $[0, t]$ , izračunajte  $\text{Cov}(X_t, B_t)$  i  $\text{Var}X_t$ .

(b) Neka je  $Y_t = \int_0^t B_s ds$ . Dokažite da je

$$Y_t = tB_t - X_t$$

te iz gornjeg identiteta i (a) izračunajte  $\text{Var}Y_t$ . Odredite razdiobu slučajne varijable  $Y_t$ .

Upute i rješenja: **1.** Da biste riješili jednačnu, zračunajte prvo  $d(e^{-\mu t} X)_t$ .  $\mathbb{E}X_t = 0$ ,  $\text{Var}X_t = \frac{\sigma^2}{2\mu}(e^{2\mu t} - 1)$ . **2.** Upotrijebite Itôvu formulu i nađite diferencijalnu jednačnu za  $m(t) = \mathbb{E}[\cos(\lambda B_t)]$  da biste dobili  $\mathbb{E}[\cos(\lambda B_t)] = e^{-\frac{\lambda^2 t}{2}}$ . **4.** (a)  $X_t = 2e^{2(t+B_t)}$  (b)  $X_t = e^{\int_0^t s dB_s - \frac{1}{2} \int_0^t s^2 ds}$  (c) Vasičekova SDE.  $X_t = 2 - e^{-2t} + 3 \int_0^t e^{2s-2t} dB_s$  **6.** (a) Primijetite da je  $H_t = t$  neprekidna u srednjem reda 2 pa možemo aproksimirati  $X_t = \int_0^t s dB_s$  preko particije u  $L^2$ . Dobiće se  $\text{Cov}(X_t, B_t) = \frac{t^2}{2}$ .  $\text{Var}X_t = \frac{t^3}{3}$ . (b) Jednakost slijedi iz Itôve formule.  $Y_t$  normalna slučajna varijabla kao linearna kombinacija normalnih slučajnih varijabli s očekivanjem 0 pa je i  $\mathbb{E}Y_t = 0$ . Za varijance vrijedi  $\text{Var}Y_t = \text{Var}(tB_t) + \text{Var}X_t - 2\text{Cov}(tB_t, X_t) = \frac{t^3}{3}$ .